

EL RELLEU COOPERATIU

**economia
social**
Ateneu Cooperatiu
del Vallès Oriental

El fet que una empresa es reconverteixi en cooperativa esdevé una oportunitat per a les persones treballadores de relançar/recuperar una activitat econòmica (mercantil) propera al tancament mitjançant la via laboral, tot mantenint els seus llocs de treball, a partir de la creació o transformació a una forma jurídica que posa a les persones i les seves necessitats en el centre de l'activitat.

El relleu cooperatiu també permet que les entitats sense ànim de lucre puguin traspasar les seves activitats a una forma jurídica més adequada per a la realització d'activitats econòmiques.

La Cooperativa COM A MODEL D'EMPRESA

L'Aliança Cooperativa Internacional (ACI) defineix la cooperativa com "una associació autònoma de persones que s'uneixen de forma voluntària per satisfer les seves necessitats i aspiracions econòmiques, socials i culturals en comú, mitjançant una empresa de propietat conjunta i de gestió democràtica".

ELS PRINCIPIS COOPERATIUS

Adhesió voluntària i oberta

Les cooperatives són organitzacions voluntàries i obertes a totes les persones capaces de fer-ne servir els serveis i disposades a acceptar les responsabilitats de ser-ne sòcies, sense discriminació social, política, religiosa, racial o sexual.

Gestió democràtica

Les cooperatives són organitzacions gestionades democràticament per les persones sòcies, que participen activament a l'hora d'establir-ne les polítiques i prendre decisions, a través de l'assemblea, on cada persona sòcia té un vot.

Interès per la comunitat

Les cooperatives treballen per aconseguir el desenvolupament sostenible de les seves comunitats i ser responsables amb el seu entorn, mitjançant polítiques aprovades pel seu teixit social.

Participació econòmica de les persones sòcies

Les persones sòcies contribueixen equitativament al capital de les seves cooperatives i el gestionen de forma democràtica. Dels excedents de la cooperativa, se'n destina una part a reinvertir-los a la pròpia organització, una altra en la formació de les persones sòcies o en projectes d'intercooperació o de difusió del cooperativisme i, la resta de beneficis es distribueixen en funció de la participació a l'activitat cooperativitzada, no en la participació en el capital.

Autonomia i independència

Les cooperatives són organitzacions autònomes, gestionades per les persones sòcies que mantenen la llibertat de controlar el seu propi destí.

Educació, formació i informació

Les cooperatives proporcionen educació i informació a les persones sòcies i les treballadores perquè puguin contribuir de manera eficaç al desenvolupament de l'organització. Informen el públic de la naturalesa i els beneficis de la cooperativa.

Intercooperació

Les cooperatives serveixen les persones sòcies de la manera més eficaç possible i enforteixen el moviment cooperatiu treballant conjuntament entre elles mitjançant estructures locals, nacionals, regionals i internacionals.

Per què una cooperativa?

Perquè les cooperatives han demostrat ser una forma empresarial amb una **elevada capacitat de resiliència** en temps de crisi, independentment del seu sector d'activitat.

Perquè aquest model d'empresa és una bona eina per crear col·lectivament una **economia basada en les persones, i no en el capital**. La seva finalitat és satisfer les necessitats dels qui la componen –siguin de tipus laboral, social o cultural–, i posa en pràctica els valors cooperatius del respecte mutu, la solidaritat, la responsabilitat i el treball col·lectiu, entre d'altres.

Perquè la continuïtat dels negocis mitjançant la fórmula cooperativa és, per tant, una **molt bona opció, tant per a les treballadores i les persones empresàries com per al conjunt de la societat**, ja que permeten el manteniment dels llocs de treball i garanteixen la continuïtat de l'activitat econòmica i del teixit productiu, comercial i veïnal als barris i viles.

Causes de tancament

Jubilació, incapacitat o defunció del propietari

Relleu en la propietat d'una empresa sanejada i viable econòmicament, motivada per causes de jubilació, incapacitat o defunció de la persona propietària, que no compta amb un relleu generacional que doni continuïtat al negoci. Davant d'aquests casos, el relleu en forma de cooperativa esdevé una oportunitat de cessió del negoci a les persones treballadores.

Exemple: Els 4 Gats, SCCL Llibreria de Sant Celoni. El 2018, la propietària es jubila i els seus fills i la treballadora es plantegen formar una cooperativa per prendre el relleu de l'activitat.

“La meva mare va agafar la llibreria quan jo acaba de néixer i ja feia un temps que plantejàvem quin havia de ser el pas del negoci en un futur. Una opció podia ser tancar, però no ens ho hem plantejat. Sinó que hem apostat per un relleu, i obrim a que entri altra gent a la llibreria Els 4 Gats a portar-la endavant.” **Enric Gimeno, soci fundador**

Crisi d'activitat i traspàs del negoci

La recuperació d'empreses properes al tancament pot estar ocasionada per una situació de crisi del negoci, derivada de la conjuntura econòmica que travessa una empresa, ja sigui per la mala gestió de la propietat o bé per

factors externs, de tipus econòmic, legislatiu o d'altres. En aquests casos resulta encara més important la realització d'un estudi de viabilitat per tal d'assegurar-se que

l'opció de relleu en forma cooperativa és una opció real i recomanable per a les persones que reprenen l'activitat.

Exemple: Mad Systems SCCL, cooperativa de treball associat especialitzada en la integració de sistemes, serveis i entorns IT de Barcelona. Neix fa 23 anys, a partir del tancament d'una empresa SL de serveis informàtics, quan els treballadors opten per prendre les regnes seguint els valors cooperatius.

“Sent una cooperativa, tots els socis s'impliquen més en el projecte empresarial. Això ens permet compartir i consensuar els objectius, superar els reptes, compartir les responsabilitats, de manera més segura que en una altra forma jurídica” **David Vargas, soci**

El/la propietària cooperativitza l'activitat

L'escenari de cooperativitzar l'activitat per part de la persona propietària pot ser una oportunitat per sumar capacitats i estratègia amb persones que coneixen l'empresa i el sector, i que volen assumir majors drets i deures en la continuïtat de l'activitat amb una estructura organitzativa horitzontal on les persones es troben en el centre de l'activitat.

Exemple: SERVEI DE GESTIÓ CULTURAL ELS NOU RALS SCCL, de Viladecans. La crisi va obligar a tancar abans de

l'estiu de 2013 l'històric establiment, després de 34 anys d'història. Però la iniciativa de tres emprenedors i del fins ara únic propietari, Jordi Vicente, va fer possible reobrir la botiga presentant una proposta innovadora i engrescadora. *“Era un clam popular, que l'única llibreria de Viladecans no podia desaparèixer”.* **Ricard Caba, soci de la cooperativa**

Projectes associatius que desenvolupen activitats amb una línia econòmica

Una associació promou una cooperativa que professionalitza els serveis prestats, permetent separar correctament l'activitat purament associativa, l'objecte social de l'associació, de les activitats estrictament econòmiques que es puguin realitzar.

**Exemple: Apindep
Ronçana, SCCL
Cooperativa de consum,**

**d'iniciativa social i sense ànim de lucre,
de Santa Eulàlia de Ronçana.**

La cooperativa parteix de l'associació Adindep, formada el 1993, que fomenta la integració. El 2006, es crea la cooperativa per a crear nous recursos, innovar i garantir l'autonomia de les persones durant tot el cicle vital.

"Implicació personal ampliant-ho amb concepte de solidaritat amb els serveis al no soci. Consolidar un model sostenible en el temps, participatiu i democràtic."

Procediment pel relleu

1

**Informació
sobre l'estat del
negoci i valoració
de la viabilitat**

2

**Conformació
del grup de
persones
disposades a
agafar el relleu
del negoci**

3

**Formalització
de l'acord amb
els propietaris
actuals**

4

**Planificació
econòmica i
financera de
l'activitat**

5

**Tràmits de
constituïció de la
cooperativa**

- Certificat de denominació social
- Redacció d'estatuts
- Acta d'assemblea constituent
- Certificat d'aportacions al compte corrent
- Escritures notarials
- CIF provisional
- Model 600
- Sol·licitud d'inscripció al Registre de Cooperatives
- Alta d'activitat econòmica i compliment de les obligacions fiscals amb Hisenda
- Alta a la Seguretat Social
- CIF definitiu

Recursos

PER FINANÇAR EL TRASPÀS

Ajudes i subvencions

La Generalitat acostuma a obrir cada any dues convocatòries de subvencions per al foment de les empreses cooperatives i societats laborals amb la publicació de les bases que regulen el procediment de subvenció. Concretament en dues línies:

- La primera subvenciona la incorporació de persones sòcies treballadores en una cooperativa, inscrita al registre corresponent i amb activitat o seu social a Catalunya. Cal que siguin persones desocupades o bé persones treballadores vinculades a l'empresa amb contracte de treball fix o temporal.
- La segona, subvenciona persones físiques i cooperatives o societats laborals que hagin fet una aportació de capital a l'empresa cooperativa o societat laboral de la que en siguin sòcies, sempre que aquesta aportació no sigui retribuïda. L'aportació haurà de respondre a una necessitat de creació, consolidació o creixement de l'empresa i que suposi el manteniment o l'increment d'ocupació a l'empresa.

Possibilitat de capitalització

- La capitalització o pagament únic de la prestació contributiva de l'atur és una mesura per fomentar i facilitar iniciatives d'emprenedoria i d'ocupació autònoma, a través de l'abonament anticipat de la prestació d'atur corresponent i pendent de cobrar a persones que pretenguin incorporar-se de manera estable com a sòcies treballadores, o de treball, en cooperatives ja constituïdes o de nova constitució, encara que s'hagi mantingut un vincle contractual previ amb les mateixes.

**economia
social**

Ateneu Cooperatiu
del Vallès Oriental

Ateneu Cooperatiu del Vallès Oriental

Carrer de Corró, 122

08401 - Granollers

+34 693 827 752

info@ateneucoopvor.org

www.ateneucoopvor.org

Amb el suport de

COÒPOLIS
Ateneu Cooperatiu de Barcelona

Promogut per

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies**

Finançat per

